

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

(με PowerPoint ή κάτι αντίστοιχο)

Όταν κάνουμε μια παρουσίαση, στόχος μας είναι να περάσουμε το μήνυμά μας στο ακροατήριο με ποσοστό κατανόησης 100%. Αδύνατον, θα μου πείτε, και θα έχετε δίκιο. Εντούτοις, αν βάζαμε ως στόχο το βέλτιστο κι αν προσπαθούσαμε σε κάθε βήμα της προετοιμασίας καθώς και της καθαυτού παρουσίασης να τον πετύχουμε, αυτό θα αποτελούσε τον καλύτερο οδηγό για την επιτυχία της. Δυο λέξεις ή φράσεις - κλειδιά είναι **Πρωτοτυπία** και **Ζωντανό ενδιαφέρον**.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

- **Σε ποιο κοινό απευθύνομαι;** Αφιερώνουμε τον απαραίτητο χρόνο για να σκεφτούμε και ν' αποφασίσουμε το γλωσσικό ύφος που θα χρησιμοποιήσουμε, ανάλογα με το κοινό στο οποίο πρόκειται ν' απευθυνθούμε. Άλλη π.χ. η γλώσσα για τα παιδιά (και την εκάστοτε ηλικιακή τους ομάδα), άλλη για τους ενήλικες, άλλη για γνωρίζοντες πάνω-κάτω το θέμα μας και άλλη για ανθρώπους που ενώ δεν έχουν ιδέα για το θέμα μας, εντούτοις ενδιαφέρονται να μάθουν κάτι για αυτό.
- Σκεφτόμαστε και καταγράφουμε πρόχειρα σ' ένα χαρτί τη **δομή της παρουσίασης**, δηλ. τα επιμέρους θέματα που θα θέλαμε ν' αναπτύξουμε καθώς και τη σειρά με την οποία θα πρέπει να τα παρουσιάσουμε ώστε να λειτουργήσουν συνολικά. Όλα αυτά τα εντάσσουμε σε μια βασική δομή που θα πρέπει να έχει Πρόλογο, Ανάπτυξη κι Επίλογο.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

- **Οι ιστορίες αρέσουν σε όλους.** Ως πρόλογο θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε την αφήγηση μιας σύντομης ιστορίας και καλό θα ήταν να αναφερόμαστε σ' αυτή ή και σε άλλες καθ' όλη τη διάρκεια της παρουσίασης. Οι άνθρωποι κατανοούν πολύ καλύτερα μια ιστορία απ' ό,τι μια στεγνή παράθεση στοιχείων. Αν π.χ. μιλώ για αστρικά σμήνη, θα μπορούσα να ξεκινήσω με την εμπειρία μου όταν πρωτοείδα κάτι τέτοιο από το τηλεσκόπιο ενός φίλου στο βουνό μαζί με την υπόλοιπη παρέα. Η ιστορία (ή οι ιστορίες) θα μπορούσε να μην είναι προσωπική σας, θα πρέπει όμως να είναι αληθινή, κάτι που προσθέτει πολύ στο στόχο σας.
- Στο τέλος του προλόγου είναι πολύ χρήσιμο να παρουσιάσετε μια **οθόνη με τη δομή** της παρουσιάσής σας, με μεγάλη κι ευανάγνωστη γραμματοσειρά και κεφαλαία γράμματα. Αναφέρομαι βέβαια στα επιμέρους θέματα που θ' αναπτύξετε, κι όχι στον Πρόλογο και τον Επίλογο. Αυτά τα δυο κρατήστε τα μυστικά!

ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Μια οθόνη - **επικεφαλίδα** (με κεφαλαία γράμματα) ως αναφορά στο επιμέρους θέμα που ακολουθεί, θα βοηθούσε πολύ. Όταν το επιμέρους θέμα (κι οι σχετικές μ' αυτό οθόνες) ολοκληρωθεί, ακολουθεί η επόμενη οθόνη - επικεφαλίδα με το επόμενο επιμέρους θέμα κ.ο.κ. Έτσι, είμαστε σε απόλυτη συνέπεια με την οθόνη της δομής της παρουσίασης που προβάλλαμε στους ακροατές μας κατά τον πρόλογο. Ο ακροατής την αναγνωρίζει, την ανακαλεί στη μνήμη του κι έχει μια αίσθηση συνέπειας καθώς και του χρόνου της συνολικής παρουσίασης. Όλα αυτά είναι μόνους για μας.
- **Μια εικόνα, χίλιες λέξεις.** Χρησιμοποιούμε μεγάλες κι ευνόητες εικόνες και σχεδιαγράμματα που αποδίδουν οπτικά αυτό το οποίο ταυτοχρόνως λέμε. Το ιδιαίτερα συνηθισμένο λάθος που θα πρέπει να αποφύγουμε εδώ, είναι να υπάρχει κείμενο (π.χ. κάτω απ' την εικόνα μας) αυτού που ταυτοχρόνως εκφωνούμε. Κάτι τέτοιο δεν θα πρέπει να γίνεται διότι πολύ απλά ο κάθε ακροατής έχει το δικό του χρόνο ανάγνωσης. Όταν εμείς διαβάζουμε μεγαλόφωνα το κείμενο που εκείνος διαβάζει ταυτόχρονα από μέσα του, επειδή η ταχύτητα ανάγνωσης είναι διαφορετική για τον καθένα, θα χαθεί το μήνυμά μας καθώς και το ενδιαφέρον του ακροατή. Επιπροσθέτως, κάνοντας κάτι τέτοιο του αποσπούμε την προσοχή από τη φωτογραφία ή το σχεδιάγραμμα που συνοδεύει το λόγο μας. Κάτι ακόμη χειρότερο θα ήταν αυτό που εκφωνούμε να έχει μια ελευθεριότητα σε σχέση με το κείμενο που βλέπει ο ακροατής μας (δηλ. να το εκφωνούμε με διαφορετικά λόγια απ' αυτά με τα οποία είναι γραμμένο). Εύκολα καταλαβαίνουμε ότι έτσι περιπλέκονται ακόμη περισσότερο τα πράγματα και οδηγούμαστε γρήγορα σ' ένα οπτικοακουστικό χάος. Με δυο λόγια: δεν θα πρέπει να διασπάμε την ενότητα Αφήγησης - Εικόνας, θέτοντας περιττά εμπόδια στην προσπάθεια συγκέντρωσης και κατανόησης του ακροατή μας.

- **Μεγάλες και απλές γραμματοσειρές.** Κάποια μικρά κείμενα που αναπόφευκτα θα χρησιμοποιήσουμε στα σχήματά μας, (όπως η οθόνη με τη δομή της παρουσίασης που αναφέραμε πιο πάνω ή π.χ. τίτλοι και σύντομες λεζάντες) θα πρέπει να αποδίδονται με μεγάλες, απλές κι ευανάγνωστες γραμματοσειρές (όχι διακοσμητικού τύπου, δεν βοηθούν).
- Το **χρώμα του φόντου** των εικόνων και των κειμένων της παρουσίασης είναι ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο και δεν θα πρέπει ν' αλλάζει κατά τη διάρκειά της, εκτός κι αν έχουμε κάποιον προφανή λόγο. Θα πρέπει να αποφύγουμε τα έντονα και κορεσμένα χρώματα τα οποία τείνουν να κουράζουν το μάτι και ν' αποσπούν την προσοχή και το ενδιαφέρον του ακροατή. Μια διακριτική, παλ ή αρκετά γκριζαρισμένη απόχρωση που συνάδει με το θέμα της παρουσίασής μας θα ήταν η πλέον κατάλληλη. Αν δυσκολευόμαστε με την επιλογή του χρώματος του φόντου, υπάρχει η σίγουρη λύση των αποχρώσεων του γκρι καθώς και του Μαύρου. Γενικότερα μιλώντας, το απόλυτο λευκό ως φόντο σε μία προβολή, κουράζει. Καλό είναι να κάνουμε μερικές δοκιμές ώστε να αποφασίσουμε την απόχρωση που ταιριάζει περισσότερο στην ανάδειξη του θεματός μας. Ας αποφύγουμε έντονα στοιχεία που θα "κατέλωναν" το θέμα μας.
- Κατά τη διάρκεια της παρουσίασης **επαναλαμβάνουμε** συχνά - πυκνά κάποιες λέξεις - κλειδιά πραγμάτων κι εννοιών, τις οποίες θα θέλαμε στο τέλος να έχουν κατανοήσει οι ακροατές μας. Όταν π.χ. η παρουσίασή μας έχει να κάνει με την αστροφωτογράφιση, αυτό που θα πρέπει να τονίζουμε συνεχώς είναι ο Λόγος Σήματος προς Θόρυβο (SNR). Το SNR είναι το θεμελιώδες στοιχείο που βάζει εμπόδια και προκλήσεις στην φωτογραφική καταγραφή του έναστρου ουρανού, καθώς και το στοιχείο στο οποίο όλες οι τεχνικές και νέες τεχνολογίες στοχεύουν. Η σημασία και η έννοια του SNR είναι λοιπόν κάτι που θα θέλαμε να κατανοήσει απόλυτα ο ακροατής που ενδιαφέρεται για την αστροφωτογράφιση.
- Ο **τόνος της φωνής** μας. Προσπαθούμε να προσφέρουμε μια ανάγλυφη ακουστική εμπειρία, ανεβοκατεβάζοντας το τονικό ύψος της φωνής μας καθώς και το ρυθμό με τον οποίο αυτή αφηγείται. Σκεφτείτε έναν καλό σπορτσκάστερ που μεταδίδει έναν ποδοσφαιρικό αγώνα (προς θεού, αποφύγετε την ταχύτητά του!). Ο τόνος και ο ρυθμός του ποικίλουν, ανάλογα με το ενδιαφέρον και την σημαντικότητα της ποδοσφαιρικής φάσης που περιγράφει. Δεν υπάρχει πιο κουραστικό πράγμα από μια μονότονη φωνή. Είναι ο σίγουρος τρόπος για να αποκοιμίσετε γλυκά τον ακροατή σας.
- Η **αξία της σιωπής** είναι πολύ μεγαλύτερη απ' ό τι συνήθως νομίζουμε. Καλοζυγισμένες μικρές περίοδοι παύσεων στην αφήγηση, βοηθούν πολύ. Όπως π.χ. ανάμεσα στα επιμέρους θέματα ή μετά από μια αρκετά δύσκολη έννοια που αναπτύξαμε. Έτσι, προσφέρουμε στον ακροατή μας ζωτικό χρόνο για ν' αναπνεύσει. Αυτές οι σύντομες παύσεις θα μπορούσαν ιδανικά να συνοδεύονται με μία, σχετική με το θέμα μας, ωραία εικόνα πλήρους οθόνης χωρίς κείμενα, ή με παράταση του χρόνου προβολής της τελευταίας μας οθόνης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

- Μια **σύντομη ανακεφαλαίωση** όλων όσων αναπτύξατε στη διάρκεια της παρουσίασης θα ήταν μια τίμια και καλή λύση. Ως προς αυτό θα βοηθούσε η επαναπροβολή της οθόνης με τη δομή της παρουσίασης που παρουσιάσατε στον πρόλογο, μαζί με λίγα (ελάχιστα) λόγια υπενθύμισης του κάθε επιμέρους θέματος που αναπτύξατε. Δεν θα ήταν κακή η ιδέα μιας τελευταίας αναφοράς στη λέξη - κλειδί της παρουσίασης (π.χ. SNR: Λόγος Σήματος προς Θόρυβο).
- Μια **ευχαριστήρια οθόνη** μαζί με λίγα ευχαριστήρια λόγια για το χρόνο και την προσοχή των ακροατών σας, συνιστούν το ιδανικό κλείσιμο.

Τέλος, τρεις λέξεις - κλειδιά για τη σίγουρη επιτυχία της παρουσίασής σας: ΠΡΟΒΑ, ΠΡΟΒΑ, ΠΡΟΒΑ.

Για την E.E.A.E.

Πέτρος Μαγουλάς, Ιανουάριος 2022